

et est ipsum accidentū vniuersale subiectum
 in quo ipsa accidentia habent esse: et sic nō
 accipimus eam hic: quia hoc modo cadit i
 coordinatione predicabili. Alio autē modo ac
 cipitur ipsa natura substantie: scdm qd opponi
 tur accidentali nature: et sic est et dicitur
 substantia res per se existens: et accidens res
 non per se existens: et quando sic dicitur: tūc
 continet sub se materiam et formam et co
 positū: et principaliter quidem hoc modo sub
 stantia est forma qua existit quicquid per
 se existit. et secundo modo dicitur cōpositum:
 tertio autem materia que non habet per se
 existere in natum nisi per formam: et isti
 modi sunt tres penes quos diuiditur sub
 stantia in tria. neq; oportet qd talis diuisio
 sit opposita cum non sit diuisio analogi: in
 si explicatio modorū quibus analogi sub se
 continent quendam. Jam igitur patet aliter
 diuidimus hic substantiam: inter ea autem
 que sunt substantie p se existentes nulla ita vi
 dentur esse sic sicut corpora. licet enī substantie
 separantur verius sint substantie. tamē non ita
 videntur ad sensum. Omnes enī cognoscim?
 ad sensum: qd corpora sunt res per se existen
 tes. Inter corpora autem adhuc magis vi
 dentur esse substantie physica corpora: qd arti
 ficialia: quia nos videmus qd physica corpo
 ra sunt principia artificialiū corporū. Signi
 ficat enim quā indiat ars: accidens est. quod
 non esset nisi physicū corpus sustineret ip
 sam: sicut patet in ligno: in quo est forma
 lecti: que non esset nisi lignū esset: et sic ad
 per se existendum principiat artificialia a
 physico. Est igitur physicū corpus quod phy
 sica forma ad aliquam speciem physica corpo
 ris est determinatū. magis substantiale qd ar
 tificiale. Inter physica autem corpora quedam
 habent vitam. et quedam non habent vitam
 sed alia forma determinantur ad speciem phy
 sicam. sicut demerita. vel etiam conuicta tan
 tum dot lapides et metalla scdm sua generem.
 vitam enim dicimus secundū principū alean
 di et augendi et diminuendi: quia ista sūt
 scdm que primo manifestatur vita sicut in se
 ius probabimus. Est igitur omne corpus
 physicū participans vitam essentialiter sub
 stantia. in illo modo substantie quo dicimus
 vitam esse cōpositam. Quia vero tale cor
 pus physicū habet vitam: et habens vitam cor
 pus: nec est ipsa vniuersa causa vite: nō potest ēē
 qd corpus physicū sit anima: eo qd corpus nō
 sit habens animam et vitam per animam: non
 est in alio a se sicut in subiecto. eo modo quo di
 cimus substantialem formam esse in subiecto:
 non quidem sicut accidens quod sit in alio:
 non est in eo velut quedam pars: quia anima ē
 vniuersa pars ipsius quod est esse cōpositū. ma

dicunt ma
 teria + ple
 ce qd hōm
 sunt pmi.

ait e pfecto
 illi qd hō
 vitam

ali e forma
 dās ē sim
 pliat p mo
 habens det
 entis tūo
 subiecto.

vigilantia ē
 expansio ac
 tū exteriora
 opa sensum.

gis autem corpus physicū est subiectum in illo
 modo quo dicimus materiam et ple esse generem
 tionis subiecti primū in libro primo per gene
 os. Constat autem qd etiam anima non est
 cōpositū ex anima et corpore. oportet igitur
 qd anima sit substantia: sicut species et forma
 dicimus esse substantiam corpus physica vitam
 participantis. potentia habituali: hoc est forma
 que forma potest agere operationes vite scdm
 Cum enī potentia sit duplex: vna quidem ma
 terialis que est qua potest aliquid fieri: et ē
 imperfecta non est anima pfectio corpus phy
 a vitam: per talem modū potentia habere a
 corpore: quia tale corpus vitam non habet ne
 qd participat vitam: licet vitam habere a par
 ticipare possit per sui transmutationem: sicut
 quilibet materia transmutatur ad suā formā
 per generationem: sed anima est pfectio eius qd
 habet vitam sic qd actiones vite exercere po
 test: et ideo secundū alium modū potentie ha
 bet vitam. qui est modus potentie formalis si
 cut dicimus scientiam esse potentiam considerari ai
 volunt: et ignorantiam considerari habere
 impotentiam: sic igitur habitus ea que ex
 giuntur ad illam anime diffinitionem que
 simpliciter et vniuersaliter dicit quod est anima
 Est enī anima substantia que est forma cor
 poris non artificialis sed physica: et nō auulsi
 bet physica: sed potentia habituali vitam ha
 bens. **Capitulum scdm de vniuersali anime dif
 finitione que dicit quod est anima vniuersaliter.**
 Hinc autem que dicta sunt: possum?
 intelligere qd anima est substantia q
 est actus: non tamen quilibet actus
 naturalis: sed est huiusmodi actus quo anima
 tum potest agere vite actiones: hic autem ac
 tus dicitur dupliciter sicut et in ante habi
 tis dicitur est. Alius quidem enī est forma
 dans esse simpliciter per modū habitus que
 certus in suo subiecto: et ille est sicut scien
 tia quiescens in scientia. Alius autem est si
 cut operatio essentialis procedens ab huiusmo
 di actus: sicut actus vite procedit ab anima:
 et ille est sicut considerat quod est actus sci
 entis in actu considerantis: et manifestum
 est qd anima est actus primus: sicut scientia
 est actus scientis: hoc enim ambo que loca
 mus actum primū et actū secundū: aīe cō
 ueniūt. quia in eo qd anima est actus: est in
 quibusdam similitudo somno: et in quibusdam
 similitudo vigilantie. Somnus enim est quies
 anime ab exteriori opere sensum. et quo ad
 sensum: ergo non potest dici qd ipsa semper
 exercet operationes suas. Vigilantia autē
 est expansio quedam anime in exteriora opa
 sensum: et ideo si dicemus animam vniuersa
 licet esse secundū actum: et qd hoc esset ef
 fectia eius: contingeret alia documenta nō

Alto modo accipit nā substantie scdm
 qd opponit accidentali nature.

Cognoscim? ad sensū qd corpora sunt
 res per se existentes.

Inter physica corpora qdā habent
 vitam et quedam non.

Anima est potentissima pars ipsius
 quod est esse cōpositū.

2 - 1